

Metsäyrittäjien tulevaisuustyöpajojen lopputulema

Tulevaisuuden metsäyrittäjät
Hämeenlinna 24.4.2019

Juha Kaskinen, johtaja

Tulevaisuuden tutkimuskeskus

Miksi tehdä tulevaisuustyötä?

- **Ilkka Niiniluoto (1999)**
- Tiedon etsiminen on ihmisen peruspiirre
- Ihmiset ovat tulevaisuusorientoituneita
- Voidaan tehdä osuvia luotauksia siitä, mikä tulee olemaan mahdollista
- Niiden tukena perusteluja, jotka koskevat tietoa maailman nykyisestä tilasta, kehitystrendeistä ja ihmisten suhteellisen pysyvistä käyttäytymistapumuksista
- Vaihtoehtoisten mahdollisten tulevaisuuksien kartoittaminen, niiden todennäköisyyden ja toivottavuuden arviointi
- Ei tulevaisuuden tietämistä vaan tulevaisuuden luotaamista
- Ihmiset tekevät tulevaisuutensa. Ennusteet voivat olla itseään toteuttavia tai itseään kumoavia

Tulevaisuudentutkimuksen ja ennakoinnin rooli päätöksenteossa

- Passiivinen: mitä tapahtui?
  - Teet analyysin sen jälkeen kun joku on muuttanut.
- Reaktiivinen: kun tapahtuu
  - Reagoit muutokseen kun se on tapahtumassa.
- **Ennakoiva: jos tapahtuu**
  - Hahmottelet useita mahdollisuuksia ja valmistaudut toimimaan jokaisen mukaan.
- **Proaktiivinen: tehdään siitä totta**
  - Pyrit toteuttamaan halutun tulevaisuuden.

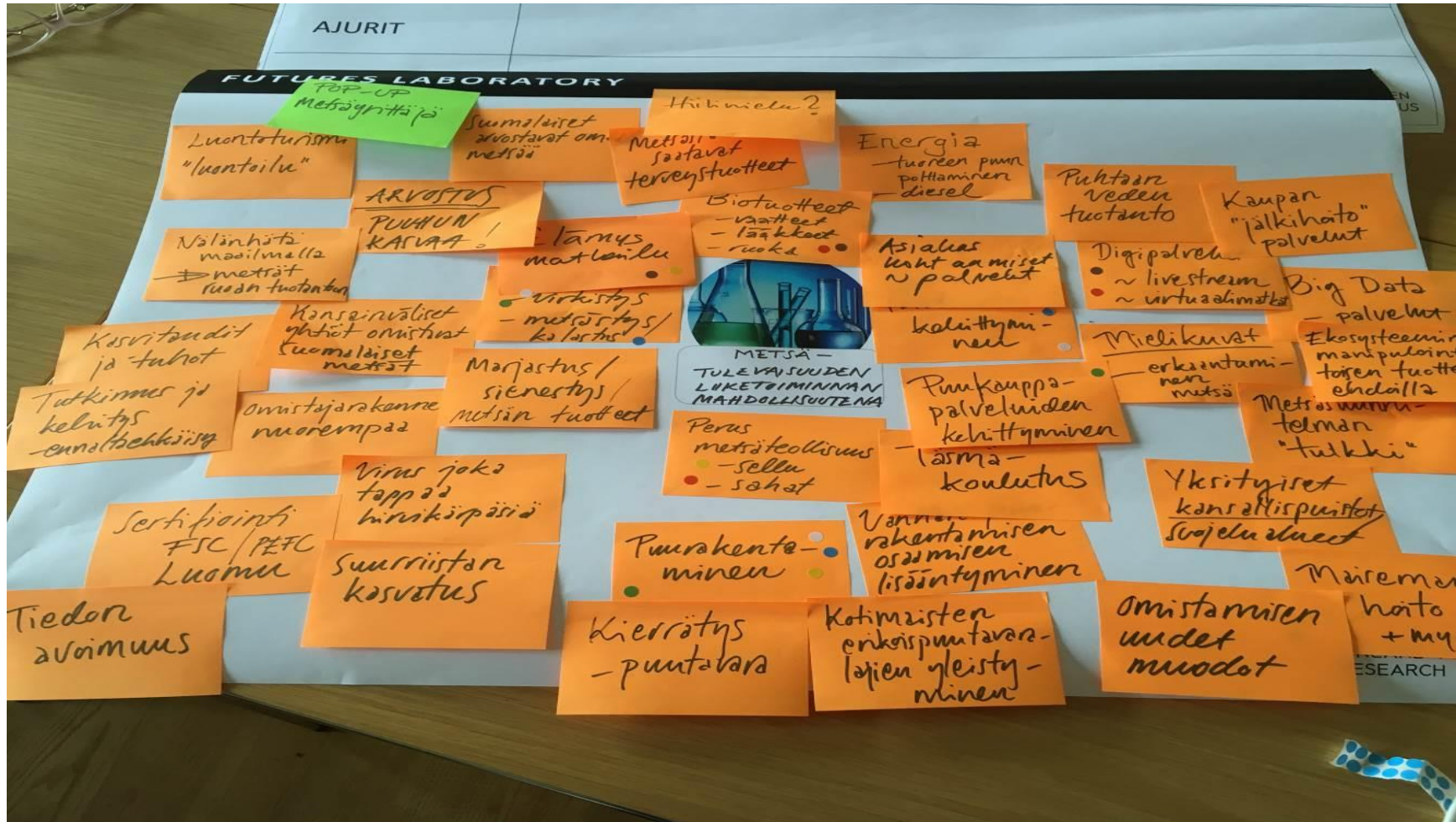
Uudistuva metsäyrittäjä –hankkeen tulevaisuustyöpajat 1 ja 2

Tulevaisuuspyörä
(megatrendit, trendit ja
vaikutukset)
18.4.2017

ACTVOD-kehikko
(teema, sisältö, kohde,
tekijät, arvot, esteet, ajurit)
18.4.2017

Tiekarttahahmotelmat
19.4.2019

Tulevaisuuspyörä

ACTVOD-kehikko

Ryhmä 3			
mitä	puuperäiset uudet tuotteet	ruokaa metsästä	elämispalvelut
kenelle	tekstiiliteollisuus lääketeollisuus öljyn korvaaja rakennusala ihmisille-asiakaille	Maksukykyiset ruokahifistelijät Euroopassa ja Aasiassa (ympärostötietoisia)	maksukyky. kaupunkilaiset
kuka	metsäteollisuus kemianteollisuus öljyteollisuus +start upit	tuottajaverkosto + vientikumppanit	palveluverkostot majoitus ruoka välineet
arvot	puun käyttö pelastaa maailman	puhtaus turvallisuus terveysvaikutukset eksotiikka	luontoyhteys
esteet	ristiriita kestävydestä kilpailukyky	markk. osaamisen puutteet laatuosaaminen (haaste)	markkinoinnin ja myynnin taidot ja resurssit
ajurit	ilmastonmuutos uusiutuvuus digitalisaatio	Kts. arvot	kaupungistuminen digitalisaatio luonnosta irtaantuminen

Tiekartta-esimerkki

VISIO 2030: Metsäyrittäjä on lisäarvon tuottaja			
Aikajänne	2018–2021	2022–2025	2026–2030
Ajurit	Puulla on kysyntää Metsien kasvua kiihdytetään	Kestävyys	Omistajien omatoimiset työt vähentyvät % kasvaa omistajista, jotka eivät myy tai joilla muita arvoja (nyt 30%)
Liiketoiminnan alat	Metsäsijoittajien määrät kasvavat Erikoistuminen (mahdollisuus pienille yrityksille)	Yritysverkostot	Ihmiset ostavat kokonaisia paketteja Yrityskoko kasvaa Isoilla yrityksillä asiakasrajapinta
Taloudelliset reunaehdot	Metsä on yksi omaisuuden laji ”Omistamisen suosio laskee	Metsäomistamisen kannattavuus tarkempaan tarkasteluun	Liiketalouden osaamistarve lisääntyy Onnistuneet ratkaisut kannustavat metsänomistajia uusiin ratkaisuihin
Teknologia	Tiedon tuotanto Uuden teknologian käyttöönottoon löytyy rohkeutta	Ajantasainen metsävaratieto	Reaaliaikainen näkemys metsän tilasta, arvosta ja tulevaisuudesta
Hallinto ja normit	Kannustimia metsänomistajan nuorentumiseen ja tilakoon kasvattamiseen Asenteet muuttuvat hitaasti	Tukea kehityshankkeille	Työntekijöiden palkkaaminen helpommaksi

Yhteenvetoa

- Metsäyrittäjyyden potentiaali löytyy tulevaisuudessa ensinnäkin uusista ja vanhoista metsätuotteista ja toiseksi erilaisista palveluista.
- Metsä nähdään monikäyttöisenä kokonaisuutena eikä vain raaka-ainelähteenä.
- Visioissa metsäalan ja yrittäjyyden tulevaisuus nähdään myönteisenä, mutta muutoksitta sitä kohti ei päästä.
- Teknologia, verkostoituminen, ympäristövastuullisuus, uusien puupohjaisten materiaalien kehitys, muutokset ihmisten arjen ja vapaa-ajan käytössä, terveyden ja hyvinvoinnin korostuminen, muutokset metsänomistajakunnassa, poliittiset päätökset ja metsä kiinnostavana investoinnin kohteena ovat keskeisiä toimintaympäristön piirteitä, jotka edistävät toiminnan uudistamista.

Yhteenvetoa

- Taloudelliset reunaehdot voivat tukea tai haitata liiketoiminnan kehittämistä.
  - työvoiman saatavuus, raakapuun hintatason muutokset, laaturhinnoittelu, metsien kasvu, puunkäytön monipuolistuminen (saako puulle esimerkiksi enemmän arvoa tekemällä muita tuotteita kuin sellua), investoinnit, valtion tuet metsänomistajille ja globaali markkinatilanne. Taloudellisten tukien kohdentuminen investointeihin.
- Uudet teknologiat mahdollistavan liiketoimintaa ja helpottavat yrittäjän työtä. Tietojärjestelmät ja koneellistuminen ja niiden potentiaalinen hyödyntäminen luovat uusia mahdollisuuksia metsäsuunnitteluun virtuaalisilla työkaluilla ja markkinointialustojen muodossa.
  - Metsän kuntoa voidaan seurata droneilla ja niillä voitaisiin tehdä istutuksia ja peliteknologian hyödyntäminen metsäalalla voisi houkuttaa alalle nuoria.
- Sähköinen asiointi nopeuttaa päätöksentekoa, digitalisaatio parantaa ajantasaisen metsävaratiedon ylläpitoa ja mahdollistaa reaaliaikaisen tiedon metsän tilasta ja arvosta.

Yhteenvetoa

- Odotuksia, toiveita ja huolia:
  - Yleinen yrittäjyyden helpottaminen
  - Normipurkua kaivataan työntekijöiden palkkaamiseen.
  - Kannustimia metsänomistajan nuorentumiseen ja tilakoon kasvattamiseen. Esimerkiksi perikuntien päätöksentekoa tulisi helpottaa lainsäädännöllä.
  - Euroopan Unioni asettaa ehtoja, joita pidetään haitallisina.
  - Tuki- ja lupajärjestelmän perkaus ja uudelleen suuntaaminen (verotus, kaavoitus, ympäristö jne).
  - Huoli metsäalan koulutuksesta ja houkuttelevuudesta.

Yhteenvetoa

- Kaiken kaikkiaan tulevaisuuden metsä ja metsäyrittäjäyys näyttäytyy moninaisten mahdollisuuksien kohteena.
- On todennäköistä, että lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä 2020-luvulla biotalouden kasvu luo suurta kysyntää puulle, mutta myös muulle biomassalle.
- Suuri kysymys on, miten voimme yhdistää muut potentiaaliset metsänkäyttömahdollisuudet kasvavan puuraaka-ainekysynnän vaateisiin. Koska kysymys ei ole pelkästään taloudellinen, tarvitaan arvopohdintaa, poliittista keskustelua ja päätöksentekoa metsien käytöstä.
- Ilmastonmuutos ja muut ympäristömuutokset jäivät tarkastelussa taka-alalle, vaikka niiden olemassaolo tunnistettiin.
- Joka tapauksessa uusia liiketoimintamahdollisuuksia on näköpiirissä.

Kiitoksia tarkkaavaisuudestanne!

- Juha Kaskinen, johtaja (VTT)
- Tulevaisuuden tutkimuskeskus
- 20014 Turun yliopisto
- Puh. +358 40 54 39 645
- E-mail juha.kaskinen@utu.fi
- www.utu.fi/

